

De skriftlige eksamensgenrer i dansk

Genre:

Artikel. En artikel er en faktatekst, som ville kunne offentliggøres og læses af en interesseret læser.

Omfang:

3-4 normalsider á 2400 anslag inkl. mellemrum.

Modtager:

En medborger, der interesserer sig for kultur og litteratur. Modtageren er bredt orienteret i danske medier, bøger, film og aktuelle debatter samt i den danske litteraturhistorie. Modtageren kender danskfaglige begreber, så de skal ikke defineres. Modtageren kender ikke tekstem, du skriver om.

Afsender:

Du skal skrive som dig selv. Du må altså ikke forestille dig, at du er en anden.

Henvisninger:

Første gang en tekst nævnes, skal den præsenteres i brødteksten. Der kan bruges enten fodnoter eller parenteshenvisninger, når man citerer eller parafraserer. Brugen af henvisninger skal være den samme type hele opgaven igennem. Du kan henvise til dele af video- og lydklip f.eks. ved at angive afspillerens minut- og sekundtal for henholdsvis starten og afslutningen af den del af en tekst, du benytter.

Opbygning:

En artikel er opbygget med en indledning, en midte og en afslutning. Indledningen er fokuseret, og den åbner for centrale aspekter af emnet og din vinkel. Din artikel skal være skrevet i en sammenhængende form (dvs. ikke i punktform).

- Indledning: tydelig vinkling/fokus.
- Midte
- Konklusion og afslutning: opsummering og tilbage til vinklen.

Overskrift:

Til eksamen er det den titel, som hører til opgaven.

FAQ:

- Underskrifter? Man må godt, men der skal ikke være mange. Det er vigtigt, at afsnittene kobles sammen.
- Spalter? Nej.

De tre artikelgenrer i dansk

Analyserende artikel

Når du skriver en analyserende artikel, skal du undersøge en tekst ved at nærlæse den med henblik på analyse, fortolkning og vurdering. Din opgave er at formidle din tekstforståelse klart for en læser, der ikke kender teksten, og forklare din læser, hvad der står i teksten, og hvordan teksten – også dét, der gemmer sig mellem linjerne – skal forstås. Det er vigtigt, at du i din analyse både går helt tæt på teksten og citerer centrale passager og hæver dig over dine tekstnedslag vha. relevante analysebegreber. Når du slår ned på noget i teksten, skal du huske at forklare og udlægge det for din læser. Du skal også, hvis opgaven kræver det, gennem en perspektivering vise, hvordan teksten kan læses og forstås i en bredere sammenhæng, det kan fx være en litteraturhistorisk, tematisk eller genremæssig sammenhæng.

Debatterende artikel

Når du skriver en debatterende artikel, skal du undersøge og diskutere et danskfagligt debatemne eller spørgsmål. Dit mål med artiklen skal være 1) gennem en diskussion at gøre din læser klogere på emnet og de forskellige vinkler og synspunkter, man kan anlægge på det, 2) i en mere debatterende form at argumentere for dine holdninger til emnet og gennem en stærk og velgennemtænkt argumentation forsøge at overbevise din læser om dine synspunkter.

Du skal undervejs i din debatterende artikel inddrage og forholde dig til tekstmaterialet ved at forklare din læser, hvilke synspunkter og argumenter, der er centrale. Det er meningen, at du skal inddrage det, der er væsentligt for din egen undersøgelse eventuelt med konkrete citater eller eksempler fra teksten.

Du skal samtidig inddrage andre synspunkter og eksempler, som kan understøtte din argumentation og derved overbevise din læser. De andre synspunkter kan være fra en anden tekst, men det kan også være synspunkter, som du selv formulerer. Dine eksempler kan du hente fra aktuelle sager, egne oplevelser med relevans for emnet, eller noget du har læst eller set i undervisningen, i avisen, på nettet, i fjernsynet el. lign.

Kendetegnende for den gode debatterende artikel er, at den undersøger det danskfaglige emne, formulerer præcise synspunkter ved hjælp af relevante eksempler og belæg og formår at overbevise sin læser.

Reflekterende artikel

Når du skriver en reflekterende artikel, skal du undersøge og reflektere over et danskfagligt emne eller spørgsmål. At reflektere vil sige at tænke, overveje og undre sig, og målet med artiklen er dels at formidle denne refleksion, dels at få læseren til at reflektere sammen med dig.

Du skal gennem din artikel vise, at du både kan formulere abstrakte overvejelser over emnet og præsentere og inddrage konkrete eksempler, som du kobler til dine abstrakte overvejelser. De konkrete eksempler vil du blive bedt om at hente fra det tilknyttede tekstmateriale, men derudover kan eksemplerne også være egne iagttagelser, erfaringer og oplevelser, noget du har læst eller set i undervisningen, i avisen, på nettet, i fjernsynet el. lign., som du inddrager. Du vil ofte blive bedt om at gå i dybden med en del af det udleverede materiale. Det betyder ikke, at du skal foretage en fuldstændig analyse af materialet, men at du skal kunne uddrage en eller flere vigtige analytiske pointer, som du kan koble til dine abstrakte overvejelser om emnet og anvende som eksempler.

Kendetegnende for den gode reflekterende artikel er, at den er drevet af en personlig stemme (f.eks. brug af retoriske virkemidler som gennemgående metaforer, bogstavrim m.m.), som er opmærksom på at få læseren til at tænke med. Man vil derfor sige at den reflekterende artikel er dialogisk, og at refleksionerne åbner emnet og viser, hvordan du gennem din tanke- og skriveproces bliver gradvist klogere på dit emne sammen med læseren (f.eks. ved læserhenvendelser eller eksplicitte selvrefleksioner).

--

Ovenstående tekst om eksamensgenreme i skriftlig dansk er baseret på Undervisningsministeriets tekster:

- Dansk A STX, Nyt vejledende sæt 2018, Lærerens hæfte 1, af Fagkonsulent Sune Weile.
- Dansk A STX, Råd og vink til undervisningen i vejledende sæt 1 2018, Lærerens hæfte 1, af Fagkonsulent Sune Weile og kommissionsformand Nicolai Rekve Eriksen.